

Stichting TER NAVOLGING TIEL

Stichting tot Instandhouding van Historische Begraafplaatsen in Tiel

NIEUWSBRIEF TER NAVOLGING TIEL FEBRUARI 2020

Begin maart a.s. start het nieuwe seizoen van onze stichting. Graag willen wij u informeren over tal van activiteiten die voor de komende maanden op het programma staan.

NL DOET 2020

- 1) Op **vrijdag 13 maart** en **zaterdag 14 maart a.s.** worden op de twee historische begraafplaatsen in Tiel waar onze stichting nauw bij betrokken is, de handen letterlijk 'uit de mouwen gestoken'!

A. Vrijdag 13 maart 10 – 16 uur Joodse begraafplaats – Voor de Kijkuit

De Joodse begraafplaats dateert uit 1827 en behoort tot de goed bewaarde Joodse begraafplaatsen van ons land. Dit jaar willen wij tijdens NL DOET een flinke onderhoudsslag slaan:

- Het slechten van de scheidingsmuur tussen de delen C en D. 'Aanpak Bouw' van Rob Herkströter is ook dit keer weer de grote sponsor betreffende het verder opknappen van dit monument. Hij heeft aangeboden er voor te zorgen dat de scheidingsmuur wordt geslecht. Behalve de fysieke inzet van de oudere leden van de Scouting 'Phoenix' kunnen wij ook andere fysiek sterke vrijwilligers gebruiken om het door het slechten ontstane puin af te voeren. Wij zorgen voor stevige werkhandschoenen die na gedane arbeid uiteraard mee naar huis mogen worden genomen!
- Op een vijftal grafperken moet het oude grit worden vervangen door nieuw grit. Daarvoor moet eerst het oude vervuilde grit worden verwijderd.
- Aan de achtermuur aan de kant van het Visserstraatje verkeert een aantal grafmonumenten in een desolate staat. Komende tijd zullen deze, samen met een aantal van onze vaste vrijwilligers, worden opgeknapt door onze andere grote sponsor, 'Van Luijn Natuursteen'. Tijdens NL DOET worden daartoe de nodige voorbereidende werkzaamheden verricht zoals het opruimen van de omgeving van de graven en het verwijderen van de gebroken platen.
- Langs de uit ca. 1868 daterende muur heeft het nodige onkruid de kop opgestoken. Tijdens NL DOET moet dit worden verwijderd.
- Het metaheerhuisje, waarin een expositie is ingericht over het Joodse verleden van Tiel en de gevolgen van de sjoa (holocaust)

voor de Joodse inwoners van Tiel, moet worden schoon gemaakt om klaar te zijn voor bezoekers ter gelegenheid van de viering van '75 jaar Vrijheid'.

B. Zaterdag 14 maart 10 – 16 uur Ter Navolging – Lingedijk

Ter Navolging, aangelegd in 1786, behoort tot de oudste algemene begraafplaatsen van ons land. Ca. 10 jaar geleden werd gestart met het herstellen van de 10 grote grafkelders en vele, vel tientallen zerken en stèles die daaraan toe waren. Het is de opzet dat dit jaar de laatste van de kelders, die van Van Lidth de Jeude alsmede de tombe van Hoogendijk van Domselaar, wordt aangepakt door 'Aanpak' en 'Van Luijn Natuursteen'.

- Voor NL DOET 2020 staat het opknappen (liften en op een zandbed en een betonplaat herplaatsen) van zerken in de omgeving van de kelder op het programma. Michiel van Luijn van 'Van Luijn Natuursteen' en Joost van Luijn van 'De Steen' zetten zich ook dit jaar belangeloos in voor de instandhouding van het kostbare funeraire erfgoed in Tiel!
- Tijdens het graven van een sleuf voor de aanleg elektra zijn verschillende grafzerken tevoorschijn gekomen. Deze moeten, met inzet van deskundigheid, materieel en materiaal van Van Luijn Natuursteen én vrijwilligers, een plaats krijgen tegen de belendende muur. Daarna moet er, met inzet van Pouw Groenservices, extra grind worden aangebracht op de ruimte naast het baarhuisje en op de paden.
- Ook bij het aanleggen van het depot is vrijwilligersinzet hard nodig!
- Aan de kant van de muur is sprake van 'wildgroei van het groen'. Dat moet beteugeld worden!
- Her en der moet het groen worden aangepakt zoals het verwijderen van klimop uit de ruim een eeuw oude kastanjabomen.
- Tenslotte moeten het baarhuisje, de banken en het informatiekastje worden gereinigd

[Aanmelden kan via de website van het Oranjefonds -> NL DOET -> stichting Ter Navolging -> \(een van\) beide dagen kiezen of 'zoek de klus op'.](#)

[Wij zorgen voor materiaal en catering!](#)

Klusochtenden

Vanaf maart staat iedere 2^e dinsdag van de maand tussen 10 – 12 uur in het teken van 'klussen op Ter Navolging'.

Vooraf aanmelden is niet nodig en er is altijd wat te doen!

Weekend van de begraafplaats

Op **zondag 7 juni** vindt internationaal het Weekend van de begraafplaats plaats. Ook wij doen tussen 12 – 17 uur mee op beide begraafplaatsen!

Op het programma staan exposities en rondleidingen.
Meer informatie vanaf medio maart op onze website
www.ternavolgingtiel.nl

Jaarverslag 2019

Onlangs is het Jaarverslag 2019 vastgesteld door het bestuur.
U kunt het vinden op onze website (www.ternavolgingtiel.nl)

Herstel CC1 en Van Lidth de Jeude op Ter Navolging

Na een zorgvuldige voorbereidingsprocedure kan dit jaar gestart worden met het herstellen van de uit ca. 1868 daterende grafkelder CC 1 van een van de takken van de familie Van Lidth de Jeude. Omroep heeft daaraan in september 2019 aandacht besteed (www.youtube.com -> Ter Navolging Tiel -> 'Lokale historie Tiel leeft op door renovatie monumentale begraafplaats').

Overigens is daar meer informatie te vinden over onze activiteiten!

Restauratie & Groot onderhoud Joodse begraafplaats Tiel

Het Rijk heeft geld beschikbaar gesteld voor het behoud van de Joodse begraafplaatsen in Nederland. De stichting heeft een meer dan 20 deelprojecten omvattend 'Projectplan' opgesteld betreffende de Tielse Joodse begraafplaats en dat aangeboden aan de eigenaar van de begraafplaats, het NIK. Het herstel vindt plaats op basis van cofinanciering.

Stolpersteine reinigen

De stichting heeft, dat mede op verzoek van Toos Groen (indertijd initiatiefneemster betreffende het leggen van Stolpersteine in Tiel), besloten tot de aanschaf van een polijstapparaat ten behoeve van het regulier reinigen van de 21 in Tiel gelegde 'Stolpersteine'. Voor bezoekers aan onze beide begraafplaatsen, alsook andere geïnteresseerden, zijn exemplaren van de door onze stichting uitgegeven brochure 'Stolpersteine, de blijvende herinnering aan Joods Tiel' beschikbaar. Een kleine bijdrage in de kosten in de 'urn' dan wel het 'kistje' wordt zeer op prijs gesteld!

Wie meer over de Stolpersteine wil weten: op dinsdag 10 maart wordt onder auspiciën van de Vereniging Oudheidkamer Tiel en Omstreken een lezing verzorgd over de Stolpersteine'. Meer informatie:

www.oudheidkamer-tiel.nl.

Wandeling 'Ontdek Joods Tiel'

Na een kleine honderd Tielse scholieren (in februari en maart in het kader van het project '75 jaar Vrijheid') kunnen ook anderen deelnemen aan de door onze stichting uitgezette wandeling 'Ontdek Joods Tiel'!

Op verzoek van de stichting 'Crescas' verzorgt onze stichting deze wandeling op zondag 17 mei a.s. van 11 – 13 uur. Aansluitend zal in het Flipje en Streekmuseum in Tiel een expositie te zien zijn met werk van Mozes Cohen, de in Tiel geboren kunstschilder die in 1942 in Auschwitz

werd vermoord.

Meer informatie en aanmeldingen: www.crescas.nl.

Wilt u een keer de wandeling maken met een van onze gidsen?

Meld u dan aan via info@ternavolgingtiel.nl.

Overigens beschikken onze gidsen zowel tijdens de wandeling als tijdens rondleidingen op de beide begraafplaatsen over een geluidsversterking zodat de toelichting ook bij drukker verkeer te volgen is!

Contact:

info@ternavolgingtiel.nl

www.ternavolgingtiel.nl

KvK nr. 11 04 35 45

Banknr. NL15ABNA0507635434

Stichting Ter Navolging Tiel

Winnaar van De Gouden Terebinth 2018

en de

Erfgoedprijs 2018 van de Ver. Oudheidkamer Tiel